

KEMIA 9-ik

Merkitys, arvot ja asenteet	arvioinnin kohde	5	6-7	8	9-10
T2 Oppilas tunnistaa omaa kemian osaamistaan, asettaa tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelee pitkäjänteisesti	Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppimisen taidot	Oppilas harjoittelee omien tavoitteiden asettamista ja pyrkii työskentelemään yhteisten tavoitteiden suuntaisesti. Oppilas harjoittelee oman osaamisensa tunnistamista opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella	Oppilas harjoittelee omien tavoitteiden asettamista ja osaa työskennellä yhteisten tavoitteiden suuntaisesti Oppilas harjoittelee oman osaamisensa tunnistamista opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella.	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienten kokonaisuuksien osalta ja työskennellä niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella.	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita ja työskennellä pitkäjänteisesti niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella ja hyödyntää tätä tavoitteiden asettamisessa.
T3 Oppilas ymmärtää kemian osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmasta (esim. biopolttoaineet ja uudet materiaalit).	Kemian merkityksen arvioiminen	Oppilas osaa antaa johdateltuna esimerkkejä arkisista tilanteista , joissa tarvitaan kemian tietoja ja taitoja. Oppilas osaa kertoa ammateista , joissa tarvitaan kemian osaamista.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä arkisista tilanteista, joissa tarvitaan kemian tietoja ja taitoja. Oppilas osaa nimetä ammatteja , joissa tarvitaan kemian osaamista.	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla , miten kemian tietoja ja taitoja tarvitaan erilaisissa tilanteissa . Oppilas osaa kuvata kemian osaamisen merkitystä eri ammateissa ja jatko-opinnoissa .	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla , miten kemian tietoja ja taitoja tarvitaan elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmasta. Oppilas osaa perustella kemian osaamisen merkitystä eri ammateissa sekä jatko-opinnoissa.

T4 Oppilas käyttää kemian osaamistaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvio omia valintojaan luonnonvarojen kestävän käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta	Kestävän kehityksen tiedot ja taidot kemian kannalta	Oppilas osaa antaa jonkin esimerkin liittyen omien valintojen vaikutuksesta luonnonvarojen kestävän käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä, joissa tarvitaan kemian osaamista kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi. Oppilas osaa nimetä joitakin hyviä valintoja luonnonvarojen kestävän käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta.	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten kemian osaamista tarvitaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi. Oppilas osaa kuvata erilaisia valintoja luonnonvarojen kestävän käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta.	Oppilas osaa perustella esimerkkien avulla, miten kemian osaamista tarvitaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Oppilas osaa perustella erilaisia valintoja luonnonvarojen kestävän käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta.
Tutkimisen taidot					
T5 Oppilas muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi	Kysymysten muodostaminen sekä tutkimusten ja muun toiminnan suunnittelu	Oppilas osaa muodostaa aihepiiriin liittyviä yksinkertaisia kysymyksiä.	Oppilas osaa muodostaa aihepiiriin liittyviä yksinkertaisia kysymyksiä. Oppilas osaa valita kysymyksiä, joita voi kehittää tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi.	Oppilas osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi esimerkiksi rajaamalla muuttujia.	Oppilas osaa muodostaa jäsentyneitä kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa ja kehittää kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi.
T6 Oppilas osaa suunnitella ja toteuttaa kokeellisia tutkimuksia turvallisesti, huolellisesti ja johdonmukaisesti yhteistyössä muiden kanssa.	Kokeellisen tutkimuksen toteuttaminen	Oppilas osaa työskennellä turvallisesti sekä harjoittelee havaintojen tekemistä ohjeiden mukaan. Oppilas osallistuu suljettujen tutkimusten toteuttamiseen.	Oppilas osaa työskennellä turvallisesti sekä tehdä havaintoja ohjeiden tai suunnitelman suuntaisesti. Oppilas osallistuu suljettujen ja avoimien tutkimusten toteuttamiseen.	Oppilas hallitsee perustyötaitot, osaa työskennellä turvallisesti sekä tehdä havaintoja ohjeiden tai suunnitelman mukaan. Oppilas osaa toteuttaa yhteistyössä muiden kanssa suljettuja ja avoimia tutkimuksia.	Oppilas hallitsee perustyötaitot, osaa työskennellä turvallisesti ja johdonmukaisesti sekä tehdä havaintoja olennaisista asioista. Oppilas osaa toteuttaa yhteistyössä suljettuja

					ja avoimia tutkimuksia ja tukea muita ryhmän jäseniä.
T7 Oppilas käsittelee, tulkitsee ja esittää omien tutkimustensa tuloksia sekä arvioi niitä ja koko tutkimusprosessia	Tutkimusten tulosten käsittely, esittäminen ja arviointi	Oppilas osaa tehdä tutkimuksia sekä kirjata joitakin tutkimustuloksiaan.	Oppilas osaa käsitellä ja esittää tutkimusten tuloksia. Oppilas osaa pohtia tulosten oikeellisuutta ja luotettavuutta.	Oppilas osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia ja yksinkertaisia johtopäätöksiä. Oppilas osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja luotettavuutta sekä osaa kuvata tutkimusprosessin toimivuutta	Oppilas osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia tarkoituksenmukaisella tavalla sekä muodostaa yksinkertaisia johtopäätöksiä . Oppilas osaa arvioida sekä tuloksia että tutkimusprosessia
T8 Oppilas hahmottaa kemian soveltamista teknologiassa sekä osallistumaan kemiaa soveltavien ratkaisujen ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja soveltamiseen yhteistyössä muiden kanssa.	Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa antaa esimerkkejä joistakin kemian soveltamisesta teknologiassa. Oppilas on mukana yksinkertaisen teknologisen ratkaisun ideoinnissa ja suunnittelussa.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä kemian soveltamisesta teknologiassa. Oppilas osallistuu yksinkertaisen kemiaan soveltavan ratkaisun ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja soveltamiseen	Oppilas osaa kuvata joitakin esimerkkejä kemian soveltamisesta teknologiassa. Oppilas osaa työskennellä yhteistyössä yksinkertaisen kemiaan soveltavan ratkaisun ideoinnissa, suunnittelussa, kehittämisessä ja soveltamisessa.	Oppilas osaa kuvata joitakin esimerkkejä kemian soveltamisesta teknologiassa ja perustella niiden merkitystä yhteiskunnalle. Oppilas osaa työskennellä rakentavassa yhteistyössä yksinkertaisen kemiaan soveltavan ratkaisun ideoinnissa, suunnittelussa, kehittämisessä ja soveltamisessa

T9 Oppilas käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Hän osaa syventää oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla	Tieto- ja viestintäteknikan käyttö	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknisiä välineitä tutkimuksen eri vaiheissa. Oppilas harjoittelee simulaatioiden käyttöä.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknisiä välineitä tai sovelluksia tutkimuksen eri vaiheissa. Oppilas osaa tehdä havaintoja simulaatiosta.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknisiä välineitä tai sovelluksia tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä simulaatiosta.	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknisiä välineitä tai sovelluksia tarkoituksenmukaisesti tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä olennaisista näkökulmista.
Kemian tiedot ja niiden käyttäminen					
T10 Oppilas käyttää kemian käsitteitä täsmällisesti kuvaillessaan hiilen, sen yhdisteisiin ja tuotteen elinkaareen liittyviä käsiterakenteita. Oppilas osaa jäsentää omia käsiterakenteitaan kohti luonnontieteellisten	Käsitteiden käyttö ja jäsentäminen	Oppilas osaa selittää joitakin kemian keskeisiä käsitteitä ja ilmiötä omin sanoin.	Oppilas osaa käyttää joitakin kemian keskeisiä käsitteitä oikeassa asiayhteydessä. Oppilas osaa kuvata ilmiötä kemian keskeisten käsitteiden avulla.	Oppilas osaa käyttää kemian keskeisiä käsitteitä oikeassa asiayhteydessä ja yhdistää niitä toisiinsa. Oppilas osaa kuvata ja selittää ilmiötä kemian keskeisten käsitteiden avulla.	Oppilas osaa käyttää kemian käsitteitä täsmällisesti ja muodostaa niistä kokonaisuuksia. Oppilas osaa kuvata, selittää ja perustella ilmiötä kemian keskeisten käsitteiden avulla.

teorioiden mukaisia käsityksiä.					
T11 Oppilas osaa käyttää malleja kuvatessaan ja selittäessään hiiliyhdisteiden rakenteita ja niissä tapahtuvia kemiallisia muutoksia.	Mallien käyttäminen	Oppilas osaa käyttää jotakin mallia aineen rakenteen kuvaamiseen.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä , joissa aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä kuvataan malleilla.	Oppilas osaa kuvata aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä malleilla tai kuvauksilla	Oppilas osaa kuvata ja selittää aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä käyttämällä erilaisia malleja tai kuvauksia.
T12 Oppilas käyttää ja arvioi kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisee ja perustelee erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla.	Argumentointi taidot ja tietolähteiden käyttäminen	Oppilas osaa hakea tietoa ohjatuista tietolähteistä.	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä. Oppilas osaa ilmaista erilaisia näkemyksiä ja harjoittelee perustelemaan niitä kemialle ominaisella tavalla.	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla.	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja osaa pohtia tietolähteen luotettavuutta . Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla sekä vertailla keskenään ristiriitaisia näkemyksiä.
T13 Oppilas hahmottaa luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa. Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.	Luonnontieteellisen tiedon luonteen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa jonkin esimerkin luonnontieteellisen tiedon luonteesta tai tieteellisistä tavoista tuottaa tietoa.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä luonnontieteellisen tiedon luonteesta ja kehittymisestä. Oppilas osaa antaa esimerkkejä tieteellisistä tavoista tuottaa tietoa.	Oppilas osaa kuvata kemiaan liittyvien esimerkkien avulla luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä. Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.	Oppilas osaa selittää kemiaan liittyvien esimerkkien avulla luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä. Oppilas osaa selittää esimerkkien avulla tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

T14 Oppilas ymmärtää peruseriaatteita aineen (hiilen ja sen yhdisteiden ominaisuuksista) rakenteesta, ominaisuuksista, ja niissä tapahtuvista muutoksista.	Tiedollisten jatko-opinto valmiuksien saavuttaminen	Oppilas osaa käyttää joitakin aineen ominaisuuksien ja rakenteiden keskeisiä käsitteitä tutuissa tilanteissa.	Oppilas osaa käyttää joitakin aineen ominaisuuksien, rakenteiden ja aineiden muutoksien keskeisiä käsitteitä, ilmiöitä ja malleja tutuissa tilanteissa.	Oppilas osaa käyttää aineen ominaisuuksien, rakenteiden ja aineiden muutoksien keskeisiä käsitteitä, ilmiöitä ja malleja tutuissa tilanteissa.	Oppilas osaa käyttää aineen ominaisuuksien, rakenteiden ja aineiden muutoksien keskeisiä käsitteitä, ilmiöitä ja malleja tutuissa ja soveltavissa tilanteissa.
T15 Oppilas soveltaa kemian tietoja ja taitoja erilaisissa koulun ja arjen tilanteissa (esim. monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa) sekä mahdollisuuksien mukaan tutustua kemian soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä.	Tietojen ja taitojen soveltaminen eri tilanteissa	Oppilas osallistuu monialaiseen oppimiskokonaisuuteen tai tilanteeseen, jossa kemiaa sovelletaan eri ympäristöissä	Oppilas osallistuu omalla panoksellaan monialaiseen oppimiskokonaisuuteen tai tilanteeseen, jossa kemiaa sovelletaan eri ympäristöissä	Oppilas osaa käyttää kemian tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa kemiaa sovelletaan eri ympäristöissä.	Oppilas osaa käyttää monipuolisesti kemian tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa kemiaa sovelletaan eri ympäristöissä.